

WEWNĄTRZSZKOLNY SYSTEM DORADZTWA ZAWODOWEGO

SZKOŁY PODSTAWOWEJ IM. JANUSZA KORCZAKA W ŻARNOWCU

Rok szkolny
2026/2027

Spis treści:

- I. Podstawy prawne regulujące doradztwo zawodowe w szkole podstawowej
- II. Założenia ogólne
- III. Cele programu
- IV. Definicje związane z doradztwem zawodowym
- V. Adresaci działań.
- VI. Podmioty realizacji zadań Wewnątrzszkolnego Systemu Doradztwa Zawodowego.
- VII. Etapy realizacji doradztwa zawodowego.
- VIII. Formy i metody realizacji
- IX. Treści programowe
- X. Współpraca z otoczeniem
- XI. Działania skierowane do rodziców
- XII. Diagnoza potrzeb w zakresie doradztwa zawodowego
- XIII. Program roczny
- XIV. Monitorowanie i ewaluacja
- XV. Dokumentowanie
- XVI. Podsumowania końcowe

I. Podstawy prawne regulujące doradztwo zawodowe w szkole

Wewnątrzszkolny System Doradztwa Zawodowego opracowano na podstawie:

- ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe (art. 26a),
- Rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 12 lutego 2019 r. w sprawie doradztwa zawodowego (Dz.U. 2019 poz. 325),
- Rozporządzenia Ministra Edukacji z dnia 20 stycznia 2026 r. zmieniającego rozporządzenie w sprawie doradztwa zawodowego (Dz.U. 2026 poz. 73).

II. Założenia ogólne programu

1. Wewnątrzszkolny System Doradztwa Zawodowego stanowi ogół zaplanowanych i systematycznych działań podejmowanych przez szkołę w celu wspierania dzieci i uczniów w rozpoznawaniu zainteresowań, predyspozycji oraz podejmowaniu decyzji edukacyjno-zawodowych.
2. System obejmuje działania skierowane do:
 - dzieci i uczniów,
 - rodziców/opiekunów prawnych,
 - nauczycieli.
3. Doradztwo zawodowe ma charakter procesowy i jest realizowane przez cały okres edukacji.
4. Doradztwo zawodowe uwzględnia wykorzystanie nowoczesnych technologii oraz rozwijanie kompetencji przyszłości.

III. Celem Wewnątrzszkolnego Systemu Doradztwa Zawodowego jest:

1. Wspieranie rozwoju ucznia poprzez poznawanie siebie, swoich możliwości i ograniczeń.
2. Przygotowanie do świadomego wyboru dalszej ścieżki edukacyjnej i zawodowej.
3. Kształtowanie postawy aktywnej i odpowiedzialnej wobec pracy.
4. Rozwijanie kompetencji kluczowych oraz kompetencji przyszłości, w szczególności:
 - kompetencji cyfrowych,
 - krytycznego myślenia,
 - kreatywności,
 - umiejętności pracy zespołowej,
 - adaptacji do zmian.
5. Wzmacnianie motywacji do nauki i uczenia się przez całe życie.

IV. Definicje związane z doradztwem zawodowym:

- **Wewnątrzszkolny System Doradztwa Zawodowego** – celowe, uporządkowane i wzajemnie powiązane działania związane z doradztwem zawodowym podejmowane przez szkołę lub placówkę
- **Działania związane z doradztwem zawodowym** – ogół zaplanowanych i systematycznych działań podejmowanych przez przedszkole, szkołę lub placówkę,

których celem jest przygotowanie i wspieranie uczniów w podejmowaniu decyzji edukacyjnych i zawodowych. Działania te obejmują m.in. Zajęcia z zakresu doradztwa zawodowego, zajęcia związane z wyborem kierunku kształcenia i zawodu, działania skierowane do rodziców i nauczycieli, współpracę z otoczeniem społeczno – gospodarczym.

- **Preorientacja zawodowa** – ogół działań o charakterze wychowawczym, podejmowanych przez nauczycieli i rodziców, ukierunkowanych na zbliżenie dzieci w wieku przedszkolnym do środowiska pracy.
- **Orientacja zawodowa** – ogół działań o charakterze dydaktyczno-wychowawczym ukierunkowanych na kształtowanie u uczniów klas I-IV szkoły podstawowej pozytywnych i proaktywnych postaw wobec pracy i edukacji poprzez poznawanie i rozwijanie własnych zasobów oraz nabywanie wiedzy na temat zawodów i rynku pracy.
- **Doradztwo zawodowe** – uporządkowane i zaplanowane działania mające na celu wspieranie uczniów klas VII-VIII szkoły podstawowej i szkół ponadpodstawowych w procesie świadomego i samodzielnego podejmowania decyzji edukacyjnych, a także zawodowych.

V. Adresaci działań:

Adresatami działań są:

1. dzieci w oddziałach przedszkolnych (klasa 0),
2. uczniowie klas I–VIII,
3. rodzice/opiekunowie prawni,
4. nauczyciele i specjaliści.

VI. Podmioty realizacji zadań Wewnątrzszkolnego Systemu Doradztwa zawodowego.

Dyrektor:

- odpowiada za organizację działań związanych z doradztwem zawodowym;
- wspiera kontakty pomiędzy uczestnikami procesu orientacji zawodowej oraz doradztwa zawodowego w szkole a instytucjami zewnętrznymi;
- zapewnia warunki do realizowania w szkole zajęć orientacji zawodowej i doradztwa zawodowego;
- organizuje w szkole wspomaganie realizacji działań z zakresu orientacji zawodowej i doradztwa zawodowego poprzez planowanie i przeprowadzanie działań mających na celu poprawę jakości pracy placówki w tym obszarze.

Doradca zawodowy w szkole:

- systematycznie diagnozuje zapotrzebowania uczniów i słuchaczy na działania związane z realizacją doradztwa zawodowego,
- prowadzi zajęcia z zakresu doradztwa zawodowego, o których mowa w art. 109 ust. 1 pkt 7 ustawy,
- opracowuje we współpracy z innymi nauczycielami, w tym nauczycielami, wychowawcami opiekującymi się oddziałami, psychologiem lub pedagogami, „Program

realizacji wewnątrzszkolnego systemu doradztwa zawodowego” oraz koordynacja jego realizacji,

- wspiera nauczycieli, w tym nauczycieli, wychowawców opiekujących się oddziałami, psychologa lub pedagogów, w zakresie realizacji działań określonych w „Programie realizacji wewnątrzszkolnego systemu doradztwa zawodowego”,
- koordynuje działalnością informacyjno-doradczą realizacji przez szkołę, w tym gromadzenie, aktualizacja i udostępnianie informacji edukacyjnych i zawodowych właściwych dla danego poziomu kształcenia.

Wychowawcy:

- określają mocne strony, predyspozycje, zainteresowania i uzdolnienia uczniów,
- eksponują w trakcie bieżącej pracy z uczniami związki realizowanych treści nauczania z treściami programowymi doradztwa zawodowego;
- włączają do swoich planów wychowawczych zagadnienia z zakresu doradztwa zawodowego,
- realizują tematy związane z doradztwem zawodowym na godzinach wychowawczych,
- wskazują uczniom specjalistów, którzy mogą udzielać wsparcia w planowaniu kariery zawodowej,
- współpracują z rodzicami w zakresie planowania ścieżki kariery edukacyjno-zawodowej ich dzieci,
- współpracują z doradcą zawodowym oraz innymi nauczycielami i specjalistami w zakresie realizacji działań związanych z doradztwem zawodowym.

Nauczyciele (w tym nauczyciele edukacji wczesnoszkolnej):

- określają mocne strony, predyspozycje, zainteresowania i uzdolnienia uczniów,
- eksponują w trakcie bieżącej pracy z uczniami związki realizowanych treści nauczania z treściami programowymi orientacji zawodowej i doradztwa zawodowego,
- współpracują z wychowawcami klas w zakresie realizowania zajęć orientacji zawodowej i doradztwa zawodowego dla uczniów,
- przygotowują uczniów do udziału w konkursach np. zawodoznawczych,
- prowadzą koła zainteresowań, zajęcia dodatkowe,
- organizują w sali edukacji wczesnoszkolnej kąciki zawodoznawcze,
- współpracują z doradcą zawodowym oraz innymi nauczycielami i specjalistami w zakresie realizacji działań związanych z doradztwem zawodowym.

Specjaliści (psycholog, pedagog, pedagog specjalny, logopeda):

- określają mocne strony, predyspozycje, zainteresowania i uzdolnienia uczniów,
- włączają treści z zakresu orientacji zawodowej i zawodowego w prowadzone przez siebie zajęcia dla uczniów,
- współpracują z wychowawcami klas w ramach realizowania działań z zakresu orientacji zawodowej i doradztwa zawodowego dla uczniów,
- włączają się w proces podejmowania przez uczniów decyzji edukacyjnych i zawodowych (informacje dotyczące ucznia wynikające z pracy specjalisty),
- współpracują z doradcą zawodowym oraz innymi nauczycielami i specjalistami w zakresie realizacji działań związanych z doradztwem zawodowym.

Nauczyciele-wychowawcy w świetlicy szkolnej:

- włączają w zajęcia realizowane w świetlicy szkolnej treści z zakresu orientacji zawodowej,
- organizują w sali kąpiki zawodoznawcze,
- rozpoznają i wspierają w rozwoju zdolności i uzdolnienia uczniów,
- wskazują uczniom specjalistów, którzy mogą udzielać wsparcia w wyborze kierunku kształcenia i zawodu,
- udzielają uczniom informacji o możliwościach korzystania z usług doradcy zawodowego.

Nauczyciel-bibliotekarz:

- współpracuje z doradcą zawodowym oraz innymi nauczycielami i specjalistami w zakresie realizacji działań związanych z doradztwem zawodowym,
- opracowuje, aktualizuje i udostępnia zasoby dotyczące doradztwa zawodowego,
- włącza się w organizowane przez szkołę i instytucje zewnętrzne wydarzenia z zakresu doradztwa zawodowego.

VII. Etapy realizacji doradztwa zawodowego.

1. Oddziały przedszkolne (klasa 0) – preorientacja zawodowa

- poznawanie zawodów poprzez zabawę
- rozwijanie zainteresowań i aktywności
- kształtowanie pozytywnych postaw wobec pracy

2. Klasy I–VI – orientacja zawodowa

- poznawanie własnych zasobów
- poznawanie zawodów i rynku pracy
- rozwijanie zainteresowań i talentów
- kształtowanie nawyków uczenia się

3. Klasy VII–VIII – doradztwo zawodowe

- analiza predyspozycji i możliwości
- poznanie systemu edukacji i rynku pracy
- przygotowanie do wyboru szkoły
- planowanie ścieżki edukacyjno-zawodowej

W klasach VII–VIII szkoły podstawowej realizuje się zajęcia z zakresu doradztwa zawodowego w wymiarze minimum 10 godzin w cyklu kształcenia, zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa oświatowego.

VIII. Formy i metody realizacji

Doradztwo zawodowe realizowane jest poprzez:

1. zajęcia edukacyjne,
2. zajęcia z wychowawcą,
3. zajęcia z doradztwa zawodowego (klasy VII–VIII),
4. warsztaty i projekty edukacyjne,
5. spotkania z przedstawicielami zawodów,
6. wizyty zawodoznawcze i wycieczki,
7. zajęcia w ramach pomocy psychologiczno-pedagogicznej,
8. działania w świetlicy i bibliotece szkolnej,
9. konsultacje indywidualne,
10. wykorzystanie narzędzi cyfrowych, w tym:
 - platform edukacyjnych,
 - ogólnopolskich baz zawodów,
 - testów predyspozycji zawodowych online,
 - narzędzi komunikacji z uczniami i rodzicami.

IX. Treści programowe

Treści programowe obejmują cztery obszary:

1. Poznawanie własnych zasobów
2. Świat zawodów i rynek pracy
3. Rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie
4. Planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji

Dodatkowo treści programowe obejmują rozwijanie kompetencji przyszłości, w szczególności:

- kompetencji cyfrowych,
- umiejętności analizy informacji,
- rozwiązywania problemów,
- elastyczności i adaptacji do zmian.

X. Współpraca z otoczeniem

Szkoła współpracuje z:

- pracodawcami,
- szkołami ponadpodstawowymi,
- poradniami psychologiczno-pedagogicznymi,
- instytucjami rynku pracy,
- organizacjami i fundacjami.

Współpraca obejmuje również:

- udział pracodawców w planowaniu i realizacji działań doradztwa zawodowego,
- współtworzenie programów doradczych,
- organizowanie warsztatów i wydarzeń edukacyjnych z udziałem uczniów i rodziców

XI. Działania skierowane do rodziców

1. Organizowanie spotkań informacyjnych.
2. Konsultacje indywidualne.
3. Udostępnianie informacji o systemie edukacji i rynku pracy.
4. Włączanie rodziców w działania szkoły, w tym udział w warsztatach i wydarzeniach wspierających planowanie ścieżki kariery uczniów.

XII. Diagnoza potrzeb w zakresie doradztwa zawodowego

1. W celu zapewnienia adekwatności i skuteczności działań z zakresu doradztwa zawodowego w szkole przeprowadza się diagnozę potrzeb uczniów, rodziców oraz nauczycieli.
2. Diagnoza obejmuje w szczególności:
 - rozpoznanie zainteresowań, uzdolnień i predyspozycji uczniów,
 - identyfikację potrzeb uczniów w zakresie wyboru ścieżki edukacyjno-zawodowej,
 - określenie oczekiwań rodziców w zakresie wsparcia doradczego,
 - rozpoznanie potrzeb nauczycieli w zakresie realizacji doradztwa zawodowego.
3. Diagnoza realizowana jest poprzez:
 - ankiety skierowane do uczniów, rodziców i nauczycieli,
 - rozmowy indywidualne i grupowe,
 - obserwację uczniów,
 - analizę dokumentacji szkolnej oraz wniosków z poprzedniego roku szkolnego.
4. Wyniki diagnozy stanowią podstawę do planowania działań ujętych w programie realizacji doradztwa zawodowego na dany rok szkolny.

XIII. Program roczny

1. Na każdy rok szkolny opracowuje się program realizacji doradztwa zawodowego, uwzględniający założenia Wewnątrzszkolnego Systemu Doradztwa Zawodowego.
2. Program roczny stanowi dokument planistyczny określający szczegółową organizację działań doradczych w danym roku szkolnym.
3. Program roczny określa w szczególności:
 - tematykę działań z zakresu doradztwa zawodowego, uwzględniającą treści programowe określone w przepisach prawa oświatowego,
4. Program roczny uwzględnia:
 - potrzeby uczniów, rodziców i nauczycieli,
 - wyniki diagnozy potrzeb,
 - specyfikę szkoły oraz lokalnego lub regionalnego rynku pracy.

XIV. Monitorowanie i ewaluacja

1. Ewaluacja obejmuje:
 - ankiety uczniów, rodziców i nauczycieli,
 - analizę realizacji działań,
 - wnioski do dalszej pracy.

2. Wyniki ewaluacji służą modyfikacji działań w kolejnych latach.

XV. Dokumentowanie

Realizacja WSDZ dokumentowana jest poprzez:

- wpisy w dziennikach,
- program roczny,
- sprawozdania i raporty
- wyniki ewaluacji

Informacja o udziale ucznia w zajęciach z zakresu doradztwa zawodowego nie podlega wpisowi na świadectwie szkolnym promocyjnym ani świadectwie ukończenia szkoły, zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa oświatowego.

XVI. Postanowienia końcowe

1. Wewnątrzszkolny System Doradztwa Zawodowego stanowi integralną część statutu szkoły.
2. System podlega aktualizacji zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa.